Cévní mozková příhoda v populaci ČR

VERZE 2026-02.01

Metodický popis

Autorský kolektiv:	Klára Benešová[1], Kateřina Rázková[1], Jiří Jarkovský[1] [1] Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
Recenzenti:	-
Datum vytvoření dokumentu:	02.03.2026
Datum poslední aktualizace:	08.10.2026
Datum schválení pověřence pro ochranu osobních údajů UZIS:	03.03.2026
Datum schválení poradou vedení UZIS:	19.03.2026
Typ výstupu:	Datový souhrn
ID výstupu:	OIS-01-13
Klíčová slova:	NRHZS, Národní registr hrazených zdravotních služeb, LPZ, List o prohlídce zemřelého, cévní mozková příhoda, CMP, incidence, prevalence, mortalita
EuroVoc:	kardiovaskulární onemocnění
Citace:	Benešová K., Rázková K., Jarkovský J. Cévní mozková příhoda v populaci ČR. *Národní zdravotnický informační portál* [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2026. Dostupné z: https://www.nzip.cz/data/2703-cevni-mozkova-prihoda-datovy-souhrn. ISSN 2695-0340.
Datový souhrn dostupný na:	https://www.nzip.cz/data/2703-cevni-mozkova-prihoda-datovy-souhrn
Kontakt:	analyzy@uzis.cz

1 Popis datového souhrnu

1.1 Primární cíl

Cévní mozková příhoda (CMP) je akutní cerebrovaskulární onemocnění, které představuje jednu z hlavních příčin morbidity a mortality v České republice. Datový souhrn umožňuje hodnotit epidemiologické charakteristiky CMP (incidence, prevalence, mortalita) v populaci České republiky od nejdřívějšího dostupného roku pro jednotlivé charakteristiky do posledního uzavřeného roku. Uživateli jsou zpřístupněny údaje zjištěné v jednotlivých letech, které jsou stratifikovány dle demografických charakteristik pacientů (pohlaví, věk, kraj nebo okres bydliště).

1.2 Základní informace

Datový souhrn obsahuje agregované údaje o výskytu cévní mozkové příhody (CMP) v České republice. Datový souhrn je odvozen z dat Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZS) a Listu o prohlídce zemřelého (LPZ).

Osoby s diagnózou cévní mozkové příhody jsou identifikovány dvěma způsoby:

1) hospitalizační případ s hlavní diagnózou *subarachnoidální krvácení* (kód diagnózy I60) nebo *intracerebrální (nitromozkové) krvácení* (kód diagnózy I61) nebo *jiné neúrazové nitrolební krvácení* (kód diagnózy I62) nebo *mozkový infarkt* (kód diagnózy I63) nebo *cévní mozková příhoda (mrtvice) neurčená jako krvácení nebo infarkt* (kód diagnózy I64) dle Mezinárodní klasifikace nemocí, 10. revize (MKN-10);
2) případ úmrtí, u něhož byla cévní mozková příhoda určena jako základní příčina smrti (kód diagnózy I60–I64).

V rámci datového souhrnu jsou sledovány tyto ukazatele:

- **Incidence – primární CMP u pacienta:** počet osob, u nichž byla v daném roce CMP zaznamenána poprvé (při hospitalizaci nebo při úmrtí, pokud nikdy před úmrtím nebyla evidována hospitalizace pro CMP). Aby bylo možné určit, že šlo skutečně o první CMP, ověřuje se, že u dané osoby nebyla CMP zaznamenána v předchozích letech. Z tohoto důvodu lze tento ukazatel sledovat až od roku 2015 – roky 2010–2014 slouží ke kontrole, že se CMP u pacienta dříve nevyskytla.
- **Incidence – roční (osoby s CMP v daném roce)**: počet osob, u nichž byla v daném roce zaznamenána CMP bez ohledu na to, zda se jednalo o první nebo opakovaný výskyt v průběhu života (při hospitalizaci nebo při úmrtí). U tohoto ukazatele není potřeba znát starší historii pacienta, sleduje se pouze daný rok.
- **Prevalence (osoby s historií CMP):** počet osob žijících v daném roce, které prodělaly CMP kdykoliv v minulosti (od roku 2010 do hodnoceného roku včetně, při hospitalizaci nebo při úmrtí).
- **Specifická mortalita:** počet úmrtí, u nichž byla cévní mozková příhoda určena jako základní příčina smrti.

1.3 Interpretace, informační hodnota a případné limity

Datový souhrn vyhodnocuje výskyt cévní mozkové příhody v populaci ČR. Všechny uvedené údaje jsou členěny podle pohlaví, věkové kategorie a místa bydliště pacienta a vztahují se vždy k danému kalendářnímu roku.

U každého ukazatele je uveden počet unikátních osob, nikoli počet hospitalizačních případů, který mohl být vyšší například z důvodu překladu mezi zdravotnickými zařízeními, rehospitalizace nebo opakovaného výskytu sledované události.

1.4 Ochrana osobních údajů

Datový souhrn je připravován v souladu se zákonem 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §73 odst. 8 a zákonem 110/2019 Sb. §16.

1.5 Klíčová slova

NRHZS, Národní registr hrazených zdravotních služeb, LPZ, List o prohlídce zemřelého, cévní mozková příhoda, CMP, incidence, prevalence, mortalita

1.6 Klasifikace dle EuroVoc

kardiovaskulární onemocnění

2 Technická charakteristika

- Periodicita aktualizace: 1x ročně za uzavřený kalendářní rok
- Formát datového souhrnu: xlsx
- Velikost: 0,18 MB

3 Zdroj dat

Zdrojem dat pro datový souhrn jsou data Národního zdravotnického informačního systému (NZIS), která jsou sbírána na základě zákona č. 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování), ve znění pozdějších předpisů.

Z databází NZIS jsou pro datový souhrn využita data Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZS) a Informačního systému List o prohlídce zemřelého (IS LPZ), které jsou ve správě ÚZIS ČR dle zákona 372/2011 Sb.

4 Obsah datového souhrnu

- **List „Incidence – primární CMP u pacienta“** *= uveden je počet osob, u nichž byla v daném roce CMP zaznamenána poprvé (při hospitalizaci nebo při úmrtí, pokud nikdy před úmrtím nebyla evidována hospitalizace pro CMP)*
  1. **Stratifikace výstupu – řádky**
     - Stratifikace 1: celkem
     - Stratifikace 2: podle pohlaví
     - Stratifikace 3: podle věkové kategorie
     - Stratifikace 4: podle kraje bydliště pacienta
     - Stratifikace 5: podle okresu bydliště pacienta
     - Stratifikace 6: podle pohlaví a věkové kategorie
  2. **Stratifikace výstupu – sloupce**
     - Stratifikace 1: podle roku
  3. **Číselné vyjádření ve výstupu**
     - Výstup 1: absolutní počet pacientů
     - Výstup 2: počet na 100 000 obyvatel

- **List „Incidence – roční“** *= uveden je počet osob, u nichž byla v daném roce zaznamenána CMP bez ohledu na to, zda se jednalo o první nebo opakovaný výskyt v průběhu života (při hospitalizaci nebo při úmrtí)*
  1. **Stratifikace výstupu – řádky**
     - Stratifikace 1: celkem
     - Stratifikace 2: podle pohlaví
     - Stratifikace 3: podle věkové kategorie
     - Stratifikace 4: podle kraje bydliště pacienta
     - Stratifikace 5: podle okresu bydliště pacienta
     - Stratifikace 6: podle pohlaví a věkové kategorie
  2. **Stratifikace výstupu – sloupce**
     - Stratifikace 1: podle roku
  3. **Číselné vyjádření ve výstupu**
     - Výstup 1: absolutní počet pacientů
     - Výstup 2: počet na 100 000 obyvatel

- **List „Prevalence (historie)“** *= uveden je počet osob žijících v daném roce, které prodělaly CMP kdykoliv v* minulosti *(od roku 2010 do hodnoceného roku včetně, při hospitalizaci nebo při úmrtí)*
  1. **Stratifikace výstupu – řádky**
     - Stratifikace 1: celkem
     - Stratifikace 2: podle pohlaví
     - Stratifikace 3: podle věkové kategorie
     - Stratifikace 4: podle kraje bydliště pacienta
     - Stratifikace 5: podle okresu bydliště pacienta
     - Stratifikace 6: podle pohlaví a věkové kategorie
  2. **Stratifikace výstupu – sloupce**
     - Stratifikace 1: podle roku

3. **Číselné vyjádření ve výstupu**
    - Výstup 1: absolutní počet pacientů
    - Výstup 2: počet na 100 000 obyvatel

➢ **List „Specifická mortalita“** *= uveden je počet úmrtí, u nichž byla cévní mozková příhoda určena jako základní příčina smrti*

1. **Stratifikace výstupu – řádky**
    - Stratifikace 1: celkem
    - Stratifikace 2: podle pohlaví
    - Stratifikace 3: podle věkové kategorie
    - Stratifikace 4: podle kraje bydliště pacienta
    - Stratifikace 5: podle okresu bydliště pacienta
    - Stratifikace 6: podle pohlaví a věkové kategorie
2. **Stratifikace výstupu – sloupce**
    - Stratifikace 1: podle roku
3. **Číselné vyjádření ve výstupu**
    - Výstup 1: absolutní počet pacientů
    - Výstup 2: počet na 100 000 obyvatel